

<p>ЗАТВЕРДЖЕНО рішенням Вченої ради Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди від <u>09 жовтня</u> 2024 року протокол № <u>10</u></p>		<p>Шифр документа <u>BC-150</u> <u>04-05/23 24</u></p>	<p>Система управління якістю ХНПУ імені Г.С. Сковороди Порядок перевірки наукових, навчальних та навчально- методичних робіт на наявність ознак академічного плагіату</p>	<p>УВЕДЕНО В ДІЮ наказом ректора від <u>09 жовтня</u> 2024 року № <u>232</u> Юрій БОЙЧУК</p>
--	---	--	---	--

ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НАУКОВИХ, НАВЧАЛЬНИХ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ РОБІТ НА НАЯВНІСТЬ ОЗНАК АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової, інноваційної
і міжнародної діяльності
Світлана БЕРЕЖНА

«18» вересня 2024 року

Завідувач відділу аспірантури і докторантури
Ірина РАЗУМЕНКО

«18» вересня 2024 року

Начальник юридичного відділу
Олена ТАРАСЕНКО

«20» вересня 2024 року

РОЗРОБНИКИ

Доцент кафедри цивільно-правових дисциплін і
трудового права імені професора О. І. Процевського,
голова Групи сприяння академічній доброчесності
Ольга ГОЦ-ЯКОВЛЄВА

«16» вересня 2024 року

Директор наукової бібліотеки
Олена КОРОБКІНА

«16» вересня 2024 року

Здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право
Свєнєнє КОНОВАЛЬЧИК

«16» вересня 2024 року

Харків – 2024

РОЗРОБНИКИ:

Доцент кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О. І. Процевського, голова Групи сприяння академічній доброчесності
Ольга ГОЦ-ЯКОВЛЄВА

Директор наукової бібліотеки
Олена КОРОБКІНА

Здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право
Євгенія КОНОВАЛЬЧИК

ЗАТВЕРДЖЕНО рішенням Вченої ради Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди від 09 жовтня 2024 року протокол № 10

УВЕДЕНО В ДІЮ наказом ректора від 09 жовтня 2024 року № 232-ог.

1. Загальні положення

1.1. Порядок перевірки наукових, навчальних та навчально-методичних робіт на наявність ознак академічного плагіату (далі — Порядок) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правовим актам Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Кодексу академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Кодексу академічної доброчесності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

1.2. Порядок визначає процедуру проведення перевірки наукових, навчальних та навчально-методичних робіт, види яких зазначено в розділі 2, на наявність ознак академічного плагіату в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди (далі — Університет).

1.3. Порядок є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої і наукової діяльності Університету та якості вищої освіти в цілому.

1.4. Перевірка робіт на академічний плагіат здійснюється за допомогою систем StrikePlagiarism.com, Turnitin Similarity (далі — Системи), використання яких регламентується відповідними наказами та угодами Університету.

1.5. Завданням Систем є визначення ступеня подібності тексту роботи до текстів робіт, що містяться у внутрішніх базах даних Систем, Університету та відкритих Інтернет-джерелах.

1.6. Інтерпретація показників звіту подібності системи StrikePlagiarism.com:
Коефіцієнти подібності:

∞ коефіцієнт подібності № 1 — показник (у відсотках), що визначає рівень текстових запозичень, знайдених у джерелах (внутрішніх базах даних Систем, Університету та відкритих інтернет-джерелах), розраховується на підставі коротких словосполучень (мінімум 5 слів);

∞ коефіцієнт цитувань — показник (у відсотках), що вказує на обсяг тексту, знайдений між лапками. Система не аналізує законність використання фрагментів; Текстові маніпуляції:

- ∞ заміна букв — заміна букв алфавіту мови роботи символами з інших алфавітів;
- ∞ інтервали — збільшені відстані між буквами можуть імітувати прогалини, викликаючи з'єднання слів в аналізованому тексті роботи;
- ∞ мікропробіли — прогалини нульової довжини між буквами або словами, що можуть призвести до неправильного розподілу слів в аналізованому тексті роботи;
- ∞ білі знаки — символи з білим кольором шрифту можуть замінювати прогалини, викликаючи з'єднання слів в аналізованому тексті роботи;
- ∞ парафрази (SmartMarks) — перефразування, спроба приховати джерело запозичення, змінюючи місцями слова, додаючи синоніми.

1.7. Інтерпретація показників звіту подібності системи Turnitin Similarity:

- показник схожості (Overall Similarity) — відображає загальний відсоток схожості та перелік згрупованих джерел із текстовими збігами;
- ∞ вилучення (Exclusion) — відображає перелік вилучених текстових фрагментів та вилучених джерел із текстовими збігами;
- ∞ групи збігів (Match Groups) — виокремлено чотири групи, які поділяють загальний показник схожості (у відсотках), та містять фрагменти тексту, що збігаються з певним джерелом:
- ∞ відсутність цитування або посилання (Not Cited or Quoted) — кількість текстових збігів (у відсотках), що не оформлені як цитата або не мають посилання на джерело;
- ∞ відсутність цитування (Missing Quotations) — кількість точних текстових збігів (у відсотках), що мають бути оформлені як пряма цитата з використанням лапок;
- ∞ відсутність посилання (Missing Citation) — кількість текстових збігів (у відсотках), що оформлені з дотриманням вимог цитування, але відсутнє посилання на джерело;

☞ наявність цитування і посилання (Cited and Quoted) — кількість текстових збігів (у відсотках), що належним чином процитовані або на них коректно оформлені посилання;

Текстові маніпуляції (Flags) :

☞ прихований текст (Hidden text) — це текст у документі, який навмисно зроблено невидимим;

☞ замінені символи (Replaced characters) - заміна букв алфавіту мови роботи символами з інших алфавітів.

1.8. Перша та друга технічні перевірки академічних текстів, зазначених у розділі 2, здійснюється за кошти Університету (безоплатно для учасників освітнього процесу Університету).

1.9. Технічним адміністратором та координатором перевірки наукових, навчальних та навчально-методичних робіт Університету на наявність ознак академічного плагіату виступає Наукова бібліотека (далі — Бібліотека).

1.10. Відповідальність за організацію та проведення технічної перевірки академічних текстів на наявність ознак академічного плагіату покладено на директорку Бібліотеки.

2. Академічні тексти, які підлягають обов'язковій перевірці на наявність ознак академічного плагіату

2.1. Перевірці на наявність ознак академічного плагіату підлягають:

— кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня «бакалавр» або «магістр» на етапі допуску до захисту, курсові роботи здобувачів вищої освіти;

☞ дисертаційні роботи на здобуття ступеня «доктор філософії» або «доктор наук» на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду разовою/ спеціалізованою вченою радою;

☞ монографії та підручники, навчальні посібники, що рекомендуються до видання Вченою радою Університету на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;

☞ рукописи статей, тези доповідей, конкурсні роботи, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів конференцій, семінарів, олімпіад тощо, на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації.

3. База академічних текстів для перевірки на наявність ознак академічного плагіату

3.1. База академічних текстів для перевірки на наявність ознак академічного плагіату формується на основі Електронного архіву наукових та освітніх матеріалів (репозитарію) Університету.

3.2. Академічні тексти, зазначені у розділі 2, розміщуються у відповідні фонди та колекції репозитарію та надаються у відкритий доступ в мережі Інтернет. Кваліфікаційні роботи здобувачів розміщуються в репозитарії з обмеженим доступом до повного тексту.

4. Порядок здійснення перевірки кваліфікаційних робіт

4.1. Підготовка кваліфікаційної роботи до перевірки на наявність ознак академічного плагіату

4.1.1. Здобувач освіти готує два електронних примірники кваліфікаційної роботи:

— текст кваліфікаційної роботи (для перевірки на плагіат), в якому видалений «ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», рисунки і таблиці у вигляді скріншотів і/або нередагованого тексту у форматах: *.doc, *.docx, *.rtf. Назва файлу включає: прізвище автора_ім'я_факультет_рік захисту_check англійськими літерами (наприклад, Petrenko_Petro_faculty-foreignphilology_2024_check);

— повний текст кваліфікаційної роботи, назва файлу включає: прізвище автора_ім'я_факультет_рік захисту англійськими літерами (наприклад, Petrenko_Petro_faculty-foreign-philology_2024 у форматі *.pdf.

4.1.2. Керівник кваліфікаційної роботи отримує від здобувача освіти текстовий і електронний варіанти роботи, перевіряє їх ідентичність. Не пізніше як за місяць до атестації рішенням засідання кафедри визначається термін (3 робочих дні), протягом якого здобувачі вищої освіти зобов'язані надіслати з власних електронних адрес два примірники (повний і скорочений) кваліфікаційної роботи на корпоративну електронну пошту кафедри.

4.1.3. При поданні на кафедру кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти заповнює заяву за прийнятою формою (Додаток 1), в якій засвідчує ознайомлення з нормативною базою перевірки поданої ним роботи на плагіат, відсутність запозичень з друкованих та електронних джерел, що не підкріплені відповідними посиланнями, і інформованість про можливі санкції у разі виявлення плагіату. Підписана за формою заява залишається на кафедрі, на якій була виконана робота (зберігається 1 рік після захисту).

4.1.4. Завідувач кафедри визначає відповідальну за акумуляцію кваліфікаційних робіт особу на кафедрі. Після закінчення терміну подачі матеріалів, зазначених у п. 4.1.2, упродовж наступних 5 робочих днів відповідальна особа з корпоративної електронної пошти кафедри має переслати скорочені версії кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (див. п. 4.1.1, текст кваліфікаційної роботи (для перевірки на плагіат)) разом із супровідним листом, зміст якого містить список здобувачів (ПІБ), спеціальність, групу, теми кваліфікаційних робіт, наукових керівників на електронну пошту Бібліотеки: naukova_biblioteka@hnpu.edu.ua

Відповідальність за надсилання переліку кваліфікаційних робіт до наукової бібліотеки для перевірки на унікальність покладено на завідувачів кафедр.

4.2. Перевірка кваліфікаційних робіт на наявність ознак академічного плагіату:

4.2.1. Відповідальні особи з числа співробітників Бібліотеки упродовж не більше 25 робочих днів перевіряють кваліфікаційні роботи на унікальність за допомогою Систем.

Для кожної кваліфікаційної роботи система виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості генерує звіт подібності. Результати перевірки кваліфікаційних робіт (звіти подібності) співробітник Бібліотеки надсилає на корпоративну електронну пошту кафедри.

4.2.2. Звіт подібності є одним із документів, на підставі яких завідувач кафедри приймає рішення про відсутність у кваліфікаційній роботі плагиату, дотримання рекомендованого рівня унікальності (див. п. 4.2.4) і готує експертний висновок про допуск кваліфікаційної роботи до захисту.

4.2.3. При низькому рівні оригінальності тексту завідувач кафедри призначає комісію з членів кафедри (завідувач кафедри і дві особи з числа провідних науково-педагогічних працівників кафедри).

4.2.4. Остаточне рішення щодо результатів визначення ступеня унікальності кваліфікаційної роботи приймається на засіданні кафедри з урахуванням висновків комісії в присутності здобувача освіти.

4.2.5. Кваліфікаційні роботи, які мають низький рівень оригінальності тексту за рішенням кафедри, повертаються здобувачам вищої освіти на доопрацювання на термін не більше 7-ми календарних днів. Після чого кваліфікаційна робота направляється на повторну перевірку.

5. Порядок перевірки дисертацій аспірантів та докторантів на наявність ознак академічного плагиату

5.1. Первинна перевірка дисертацій аспірантів та докторантів науковим керівником:

5.1.1. Первинна перевірка дисертацій аспірантів та докторантів (далі — первинна перевірка) на наявність у тексті ознак академічного плагиату здійснюється науковим керівником. Завданням первинної перевірки є також підготовка дисертацій до проходження технічної перевірки Системами.

5.1.2. Для здійснення первинної перевірки науковий керівник користується усіма доступними йому технічними, методичними та іншими засобами для виявлення у дисертації ознак академічного плагиату.

Готовність дисертації до технічної перевірки передбачає перевірку науковим керівником правильності оформлення цитування у тексті, виявлення символів, які можуть ускладнити процедуру технічної перевірки та/або фальсифікувати її результати тощо.

5.1.3. За результатами первинної перевірки науковий керівник аспіранта/докторанта складає висновок про наявність у дисертації ознак академічного плагіату та готовність дисертації до технічної перевірки (далі — висновок наукового керівника) (Додаток 2).

5.2. Технічна перевірка рукописів дисертацій аспірантів та докторантів:

5.2.1. Технічна перевірка текстів рукописів дисертацій аспірантів та докторантів (далі — технічна перевірка) проводиться за допомогою Систем з метою формального встановлення рівня унікальності тексту дисертації та рівня її схожості (її частин) з текстами документів, що містяться у внутрішній базі документів та відкритих Інтернет-ресурсах.

5.2.2. Технічна перевірка здійснюється відповідальною особою з числа співробітників Бібліотеки до проведення експертизи на наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації в Університеті.

5.2.3. Для проведення технічної перевірки аспірант/докторант надсилає на електронну адресу вченого секретаря vchsekretar@hnpu.edu.ua файл з текстом дисертації у форматі .doc, .docx.

До тексту дисертації, що підлягає технічній перевірці не включаються анотації, список використаних джерел та додатки.

5.2.4. Вчений секретар надсилає файл з текстом дисертації для здійснення технічної перевірки на корпоративну пошту Бібліотеки: naukova_biblioteka@hnpu.edu.ua ;

5.2.5. За результатами технічної перевірки на електронну адресу вченого секретаря надсилається електронна версія звітів подібності про унікальність тексту дисертації та рівень її (її частин) схожості з іншими текстовими джерелами, завантажена з Системи у строк до п'яти робочих днів з дати отримання дисертації Бібліотекою.

Вчений секретар повідомляє аспіранту/докторанту про результати технічної перевірки.

За результатами технічної перевірки на фірмовому бланку формується довідка про рівень унікальності тексту дисертації.

5.3. Перевірка дисертацій тимчасовою експертною комісією:

5.3.1. Перевірка дисертацій на наявність академічного плагіату тимчасовою експертною комісією при застосуванні спеціальних знань за напрямом дослідження здійснюється, якщо за результатом технічної перевірки виявлено високий відсоток запозичень.

5.3.2. Тимчасова експертна комісія складається з трьох науково-педагогічних працівників випускової кафедри, які здійснюють наукові дослідження за напрямом наукової роботи аспіранта/докторанта. До складу тимчасової експертної комісії не може входити науковий керівник аспіранта/докторанта, завідувач випускової кафедри, декан факультету, на якому навчається аспірант/докторант.

5.3.3. Склад тимчасової експертної комісії призначається гарантом освітньо-наукової програми, на якій навчається аспірант/докторант (далі — гарант).

Якщо гарант є науковим керівником аспіранта/докторанта, склад тимчасової експертної комісії визначається та затверджується Вченою радою факультету, на якому акредитована освітньо-наукова програма, де навчається аспірант/докторант.

5.3.4. Тимчасова експертна комісія здійснює перевірку на основі висновку Системи та звертає окрему увагу на ті частини висновку Системи, в яких була виявлена схожість тексту дисертації з іншими джерелами.

5.3.5. Під час перевірки дисертації тимчасова експертна комісія має відповісти на питання, визначені в Протоколі засідання тимчасової експертної комісії (далі — протокол) (Додаток 3).

5.3.6. У результаті перевірки дисертації тимчасова експертна комісія має винести одностайне рішення щодо наявності академічного плагіату у дисертації аспіранта/докторанта, що фіксується у протоколі (Додаток 3).

У протоколі зазначається склад тимчасової комісії, ПІБ аспіранта/докторанта, ПІБ наукового керівника, назва освітньо-наукової програми, найменування випускової кафедри, назва дисертації, дата проходження перевірки сертифікованою програмою, відповіді на питання тимчасової експертної комісії із поясненнями, загальний висновок тимчасової комісії про наявність у дисертації академічного плагіату.

5.3.7. Протокол зберігається в паперовій та електронній формі у гаранта освітньо-наукової програми спеціальності, де навчається аспірант/докторант, протягом п'яти років.

5.3.8. Сканований протокол засідання тимчасової експертної комісії надсилається на електронну пошту аспіранту/докторанту, його науковому керівнику та гаранту.

5.3.9. Оскарження рішення тимчасової експертної комісії здійснюється шляхом подачі аспірантом/докторантом заяви до Комісії з етики та управління конфліктами Університету у строк до десяти робочих днів після отримання протоколу тимчасової експертної комісії.

6. Перевірки монографій, підручників та навчальних посібників на наявність ознак академічного плагіату

6.1. Остаточний варіант монографії/підручника/навчального посібника, що створений в Університеті та претендує на затвердження Вченою радою до видання, має бути надісланий автором на корпоративну пошту Бібліотеки — naukova_biblioteka@hnpu.edu.ua для здійснення перевірки видання Системою на наявність ознак академічного плагіату в електронному форматі за 10 днів до обговорення на засіданні кафедри.

6.2. Відповідальна за перевірку робіт на наявність ознак академічного плагіату особа від Бібліотеки завантажує електронний варіант твору до Системи для здійснення перевірки та генерування звіту подібності.

6.3. Відповідальна особа надсилає електронний звіт подібності на адресу кафедри протягом трьох робочих днів після отримання роботи для перевірки на плагіат від автора твору.

6.4. Відповідальна особа за потреби, надає завідувачу кафедри права доступу до звіту подібності в Системі.

6.5. Звіт подібності обговорюється на засіданні кафедри, де розглядається, питання клопотання про подання на затвердження Вченою радою до видання. Питання розгляду звіту подібності та рішення за його результатами зазначаються в протоколі засідання кафедри окремим пунктом.

6.6. Якщо кафедра приймає позитивне рішення про клопотання щодо подання на затвердження Вченою радою до видання монографії/підручника/навчального посібника, то процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним.

6.7. У випадку виявлення у творі запозичень без належного оформлення посилань або інших технічних недоліків, твір повертається автору на доопрацювання з можливістю повторного подання на розгляд кафедри. Причини повернення твору мають бути зазначені у протоколі засідання кафедри.

7. Порядок перевірки на наявність ознак академічного плагіату рукописів, поданих до публікації у наукових виданнях та збірниках матеріалів (тез доповідей) конференцій, олімпіад, семінарів тощо Університету

7.1. Порядок перевірки на наявність ознак академічного плагіату рукописів наукових статей, поданих авторами до публікації, за допомогою перевірки Системою і шляхом проведення фахової експертизи здійснюється відповідно до загальної схеми та політики редакцій.

7.2. Порядок перевірки на наявність ознак академічного плагіату рукописів, поданих до публікації в збірниках матеріалів (тез доповідей) конференцій, семінарів тощо, за допомогою перевірки Системою і шляхом проведення фахової експертизи здійснюється відповідно до загальної схеми та політики оргкомітетів.

7.3. Для проведення технічної перевірки на наявність ознак академічного плагіату рукопис має бути надісланий відповідальною особою від редколегії, оргкомітету на корпоративну пошту Бібліотеки — naukova_biblioteka@hnpu.edu.ua у форматі .doc, .docx.

7.4. За результатами технічної перевірки на електронну адресу відповідальної особи від редколегії, оргкомітету надсилається електронна версія звітів подібності про унікальність тексту рукопису та рівень його схожості з іншими текстовими джерелами, у строк до п'яти робочих днів з дати отримання рукопису Бібліотекою.

7.3. Усі текстові збіги мають аналізуватися експертом з відповідної галузі, і лише експерт може приймати рішення щодо доцільності текстових збігів залежно від

галузевого спрямування роботи, мети дослідження, особливостей тієї частини академічного тексту, в якій виявлено збіги.

Додаток 1

Завідувачу кафедри _____

Здобувача вищої освіти

(Прізвище, ім'я, по батькові,
спеціальність, група, телефон)

ЗАЯВА

Я, _____, здобувач _____
групи, виконавець кваліфікаційного дослідження на тему « _____ »

на здобуття ступеня освітнього рівня _____
ознайомлений з порядком проведення перевірки за допомогою систем
StrikePlagiarism.com та Turnitin Similarity для виявлення текстових
збігів/ідентичності/схожості в роботах здобувачів вищої освіти та надаю
Університету право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в
системі виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та використання
роботи для виявлення плагіату в інших роботах, що
завантажуються/завантажуватимуться для перевірки системою виявлення
текстових збігів/ідентичності/схожості користувачами, які мають доступ до цієї
системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

Я підтверджую відсутність у поданій мною роботі запозичень з
друкованих та електронних джерел, що не підкріплені відповідними
посиланнями, та мою поінформованість про можливі санкції у разі виявлення
плагіату у моїй роботі.

Я даю дозвіл на розміщення електронної копії моєї роботи в репозитарії
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди з
обмеженим доступом до повного тексту.

Здобувач _____
(підпис) (Прізвище, ім'я, по батькові)

« _____ » _____ 20__ року

ВИСНОВОК
наукового керівника про наявність у дисертації ознак академічного
плагіату та готовність дисертації до технічної перевірки

Науковий керівник _____

Здобувач _____

Спеціальність _____

Освітньо-наукова програма _____

Освітній ступень підготовки _____

Тема дисертації _____

Висновок про наявність у дисертації ознак академічного плагіату та готовність
дисертації до технічної перевірки _____

Науковий керівник _____

(підпис)

_____ (Прізвище, ім'я, по батькові)

« ____ » _____ 20 ____ року

(Дата складання висновку)

ПРОТОКОЛ

засідання тимчасової експертної комісії з перевірки дисертацій аспірантів і докторантів на наявність академічного плагіату

Склад комісії:

Здобувач _____

Науковий керівник _____

Спеціальність _____

Освітньо-наукова програма _____

Освітній ступень підготовки _____

Тема дисертації _____

Дата проходження перевірки сертифікованою програмою _____

Відповіді на питання тимчасової експертної комісії:

Чи наявний у дисертації академічний плагіат? _____

Чи є частини висновку сертифікованої програми, в яких була виявлена схожість тексту дисертації з іншими джерелами, академічним плагіатом?

Чи мала місце фальсифікація технічної перевірки? _____

Чи наявний у дисертації академічний плагіат у формі перефразування?

Чи наявний у дисертації академічний плагіат у формі перекладу тексту джерела з іноземної мови без здійснення посилання? _____

Чи наявний у дисертації академічний плагіат у формі повторного використання свого тексту без здійснення посилання? _____

Загальний висновок тимчасової комісії про наявність у дисертації академічного плагіату та можливість допущення дисертації до експертної перевірки в Університеті _____

Члени комісії:

(підпис)

(Прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

(Прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

(Прізвище, ім'я, по батькові)

« ____ » _____ 20__ __ року

(Дата складання протоколу)